

Литвинова Світлана Григорівна
доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник
заступник директора Інституту інформаційних технологій і засобів навчання
НАПН України,
м. Київ, Україна
s.h.lytvynova@gmail.com

НЕПЕРЕРВНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА: УРОКИ ПАНДЕМІЇ

У системі освіти педагог здійснює підвищення кваліфікації один раз на п'ять років. Курс перепідготовки триває 144 години – очного навчання з урахуванням самостійної роботи, вивченням передового педагогічного досвіду участі в семінарах та конференціях.

В останні роки змінилося ставлення до такої форми розвитку педагога – було введено очно-дистанційну форму підвищення кваліфікації і програми дистанційного навчання. Такий підхід дав можливість зекономити кошти на проживанні педагогів в гуртожитках, не відривати їх від основної діяльності, а закладам післядипломної освіти більш глибоко впроваджувати технології дистанційного навчання.

Не дивлячись на попередню підготовку вчителя до дистанційного навчання – він залишався «студентом». У нього були відсутні компетентності й технічні засоби для здійснювати навчання за дистанційною формою.

Пандемія COVID-19 змусила педагогів добирати прості інструменти для підтримування освітнього процесу дистанційно. Таке навчання в закладах загальної освіти реалізувалося як взаємодія педагогів й учнів з метою виконання навчальних програм засобами Інтернет-технологій. За результатами опитування вчителів, основними цифровими інструментами для них стали (lib.iitta.gov.ua/719908):

- технічні засоби (комп'ютер, клавіатура, мишка, монітор, веб-камера);
- програмні засоби (Zoom/Skype/Teams – для відеозв'язку, PowerPoint, Youtube- канал);
- засоби комунікації (електронна пошта, Viber тощо).

За дистанційною формою навчання уроки-лекції перетворилися на вебінари, практичні/лабораторні роботи – на відео-фрагменти, контрольні роботи – на онлайн-тести/опитування.

В умовах пандемії педагоги мали змогу підвищувати свою кваліфікацію на тематичних вебінарах, що були запропоновані педагогічною спільнотою в мережі Інтернет, зокрема – Facebook та на дистанційних курсах компаній EdEra (www.ed-era.com) і Prometheus (prometheus.org.ua).

Проте головною проблемою залишаються загальні підходи закладу освіти до організації дистанційної форми навчання.

Тому концептуальні положення організації дистанційної форми навчання мають охоплювати: єдину політику закладу загальної середньої освіти, що може коригуватися для трьох рівнів здобуття загальної середньої освіти (початкова, гімназії, ліцеї); визначення переліку цифрових сервісів і додатків, що

використовуватимуться в освітньому процесі у розрізі предметів; формування банку цифрових навчальних матеріалів (добір презентацій, відео, комп'ютерних моделей, тестів), і, саме головне – цільове навчання педагогів з використання цифрових освітніх інструментів.

Отже, розвиток цифрових компетентностей педагога в умовах пандемії відбувся на засадах самостійного опанування сервісів та технологій. *Позитивним* аспектом цього процесу ми вважаємо самостійний добір форми навчання та добір сервісів для опанування. *Негативним* аспектом залишається відсутність дієвої оперативної допомоги в опануванні нових технологій та значної кількості додаткового часу на навчання у мовах здійснення освітнього процесу.

За даними опитування (lib.iitta.gov.ua/719908) педагоги витрачали до 4 годин щодня для підвищення ІК-компетентності та відпрацювання навичок організації дистанційної роботи з учнями. Ми встановили, що неперервне навчання педагога – важливий соціальний запит, який має враховувати загальні потреби суспільства щодо процесів цифровізації освіти та потреби конкретного закладу освіти (з урахуванням матеріально-технічної бази, стану цифровізації, рівня підготовки педагогічного колективу). Формування запитів закладів освіти щодо цільового (тематичного) підвищення кваліфікації дасть можливість змінити підходи до неперервного розвитку педагогів, зокрема в питаннях цифровізації освіти (рис. 1).

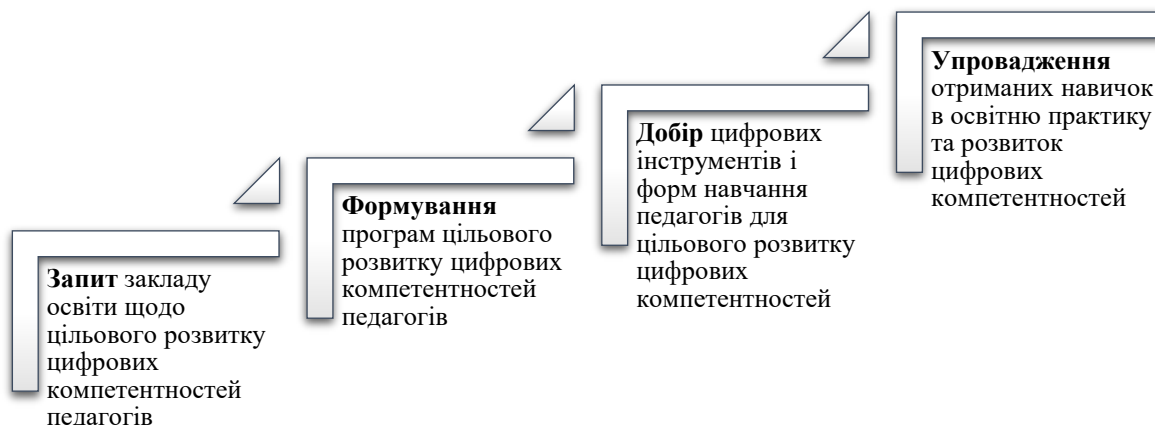

Рис. 1. Цільовий розвиток цифрових компетентностей педагогів

Висновок. Рівень цифрової компетентності педагогічних працівників можемо неперервно підвищувати шляхом розроблення і впровадження цільових програм навчання, міні-тренінгів і оперативного консультування.

Список використаної літератури

1. Литвинова С. Г. Чотири підходи до організації дистанційної форми навчання в закладах освіти. *Актуальні проблеми в системі освіти: заклад загальної середньої освіти – доуніверситетська підготовка – заклад вищої освіти* : зб. наук. праць матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 9 червня 2020 р., м. Київ, НАУ / наук. ред. Н.П. Муранова. К.: НАУ, 2020. С. 92-96.